

Dosarul nr. 3r-171/24
2-22186805-01-3r-22072024

Prima instanță : Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

14 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTȚIE

Complet de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Polistiren-Construct”, reprezentată de avocatul Stăvilă Mihai,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Polistiren-Construct” împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2024, prin care s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Polistiren-Construct”, reprezentată de avocatul Stăvilă Mihai

c o n s t a t ă :

La 21 decembrie 2022, SRL „Polistiren-Construct” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal, solicitând anularea integrală a Deciziei nr. 167 din 28.09.2022 emisă de către Biroul vamal Centru al Serviciului Vamal al RM, ca fiind ilegal și neîntemeiat.

În cadrul ședinței de judecată din 06 februarie 2024, reprezentantul reclamantului a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând anularea integrală a Deciziei nr. 167 din 28.09.2022 emisă de către Biroul vamal Centru al Serviciului Vamal al RM, cu emiterea unei decizii corecte.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 19 februarie 2024, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Polistiren-Construct”, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 martie 2024 avocatul Stăvilă Mihai în interesele apelantului SRL „Polistire-Construct” a contestat cu apel nemotivat hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 19 februarie

2024, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să admisă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2024, s-a declarat inadmisibil apelul declarat de avocatul Stăvilă Mihai, în interesele apelantului SRL „Polistiren-Construct”, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Râșcani din 19 februarie 2024, din motiv că apelanta nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

La 17 iulie 2024, SRL „Polistire-Construct”, reprezentată de avocatul Stavilă Mihai a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2023.

În motivare recurentul a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel. La 26 februarie 2024 a înregistrat cerere prin care a solicitat redactarea hotărârii motivate.

La 18 martie 2024, a depus la Curtea de Apel cerere de apel nemotivată, deoarece nu recepționase hotărârea redactată integral.

Recurentul consideră că, argumentarea Curții precum că la 26 aprilie 2024 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat în adresa participanților la proces copia hotărârii motivate, inclusiv și reprezentantului avocatului Mihai Stăvilă la adresa electronică stavila.m.v@gmail.com” - este greșită.

Avocatul a susținut că, a verificat întreg conținut a poștei electronice, inclusiv în mapa „spam ” și nu am regăsit nici o scrisoare din 26 aprilie 2024.

În circumstanțele invocate, consideră că se exclude încălcarea termenului legal pentru motivarea apelului, deoarece hotărâre motivată nu a fost recepționat nici prin poșta electronică nici prin poșta terestră.

În opinia recurentului a avut loc o eroare, care putea fi explicată instanței de apel în cazul în care se făcea uz de prevederile art. 235 Cod Administrativ și se oferea un termen pentru înlăturarea neajunsurilor depistate.

Astfel, consideră că prin soluția instanței de apel, s-a îngreșit accesul la justiție a apelantului, fără a se oferi posibilitatea înlăturării neajunsurilor depistate, omisiune care constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat și de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului:

Potrivit art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 09 iulie 2024.

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc de la fila dosarului 121, instanța de apel a notificat recurentului încheierea din 09 iulie 2024, la 17 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, recursul declarat la 17 iulie 2024, este depus în interiorul termenului legal.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de

judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

În temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii la 19 februarie 2024, în prezența reprezentantului reclamantului, avocatul Stavilă Mihai.

La 26 februarie 2024, avocatul Stavilă Mihai a depus cerere prin care a solicitat redactarea hotărârii motivate.

Avocatul Stavilă Mihai acționând în interesele SRL „Polistiren-Construct” la 18 martie 2024, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 februarie 2024.

La data de 26 aprilie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat, prin intermediul poștei electronice, avocatului Stavilă Mihai, la adresa de e-mail stavila.m.v@gmail.com”, copia hotărârii motivate din 19 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Astfel, în cazul de față termenul de prezentare a motivării apelului de către SRL „Polistiren-Construct” împotriva hotărârii din 19 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 27 aprilie 2024 și a expirat la data de 27 mai 2024, zi de luni.

Deci, ultima zi de prezentare a motivării apelului a fost data de 27 mai 2024.

Instanța de apel prin prisma prevederilor art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, apelul depus de SRL „Polistiren-Construct”, reprezentată de avocatul Stavilă Mihai 1-a declarat inadmisibil, din motivul neprezentării apelului motivat în termenul stabilit de prevederile art. 232 alin.(2) Cod administrativ.

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, prin urmare, termenul de depunere a apelului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a hotărârii a primei instanțe.

Respectiv, notificarea hotărârii motivate a primei instanțe participanților la proces, are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar, întru confirmarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

Astfel, în privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1), că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Însă, distinct acestor circumstanțe, completul judecătoresc reține că motivarea apelului împotriva hotărârii din 19 februarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani nu a fost prezentată nici până în prezent.

Instanța de recurs relevă că, în conținutul recursului, recurentul menționează că, hotărârea motivată din 19 februarie 2024 nu a fost notificată avocatului nici până la momentul depunerii recursului împotriva încheierii din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată apreciază critic acest argument al recurentului pe motiv că, în condițiile în care hotărârea motivată a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 februarie 2024 a fost notificată reprezentantului reclamantului, avocatului Stavilă Mihai, prin intermediul poștei electronice, care este o modalitate de transmitere prevăzută de Codul administrativ.

Or, mesajul transmis de pe o adresă electronică a instanței către o altă adresă este preluat imediat în rețeaua internet de către un server și livrat adresei de e-mail indicată.

Așa cum adresa electronică a avocatului Stavilă Mihai stavila.m.v@gmail.com, conține un antet, un corp de date, este o adresă electronică oficială a avocatului, instanța de fond corect a trimis hotărârea către căsuța poștală a utilizatorului respectiv.

Deci, odată ce instanța a comunicat hotărârea, prin intermediul poștei electronice oficiale a avocatului, adresă indicată în mandatul avocatului și cererea de apel nemotivată, susținerile invocate în recurs sunt neîntemeiate, având în vedere că instanța a respectat legislația procesual civilă, fără ai leza apelantului vre-un drept procesual.

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Așadar, argumentul recurentului precum că despre hotărârea motivată din 19 februarie 2024, nu a cunoscut și nici nu a recepționat-o prin intermediul poștei electronice, Complexul de judecată îl va respinge ca neîntemeiat.

Această susținere a recurentului este nefondată, dat fiind faptul că, Stavilă Mihai fiind avocat, deci un profesionist în domeniul juridic, cunoaște consecințele nerespectării termenelor de procedură prevăzuți de lege.

La caz, se demonstrează incontestabil faptul că, hotărârea motivată a fost adusă la cunoștință apelantului, iar modalitatea de notificare a actului judecătoresc, se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Instanța de recurs învederează că, potrivit art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat, conform art. 45, de către un reprezentant legal, notificările se adresează acestuia.

În temeiul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

La acest aspect, completul de judecată consideră că, de la momentul notificării avocatului Stavilă Mihai a hotărârii motivate din 19 februarie 2024 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, avocatul a avut obligația să comunice reprezentatului său copia hotărârii motivate, pentru acesta să facă uz de drepturile sale procedurale și să prezinte motivarea apelului, în interiorul termenului instituit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Astfel, instanța de recurs menționează că, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate.

Completul de judecată menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Subsecvent, instanța de recurs învederează că hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătoria și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct. 7 – 8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni.

Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, din informația plasată pe portalul național al instanțelor de judecată rezultă că hotărârea motivată din 19 februarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost publicată pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 26 aprilie 2024.

În această ordine de idei, completul de judecată consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că a fost în imposibilitate de a prezenta motivarea cererii de apel, deoarece nu știa despre existența hotărârii motivate.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzi judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de

a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 09 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră întemeiată, or, recurentul nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care completul de judecată ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Polistiren-Construct”, reprezentată de avocatul Stavilă Mihai.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Polistiren-Construct” împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc